

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Паскал Желев

Университет за национално и световно стопанство (УНСС), София

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.8. Икономика

Автор: Мария Филиповска-Димитрова

Тема: „Управление на риска при финансови активи“

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 110 от 28.06.2021г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Управление на риска при финансови активи“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика. Автор на дисертационния труд е Мария Филиповска-Димитрова – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Финанси“ с научен ръководител проф. д. ик. н. Виржиния Желязкова.

Предадените от Мария Филиповска-Димитрова материали включват документи по представен опис: справка за минималните изисквания за придобиване на научна и образователна степен „доктор“, автобиография, дисертационен труд, автореферат, списък на публикациите.

Представените материали отговарят на изискванията за участие в процедурата.

2. Кратки биографични данни за кандидата

От представената биографична справка е видно, че Мария Филиповска-Димитрова притежава магистърска степен в две отделни научни направления – по „Финанси“ от Университета за национално и световно стопанство и по „Международни отношения“ от Софийския университет. Подобна подготовка представлява отлична предпоставка за продължаване на обучението в докторска програма и разработването на научен труд в областта на управлението на риска. Освен академични постижения, докторантката

притежава солиден практически опит като финансист, който също има връзка с темата на дисертацията.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Рискът е присъщ на всяка икономическа дейност, а доброто му управление е съществено условие за успех на всяка бизнес организация. В условията на турбулентна икономическа среда, породена от нарастващите геополитически противоречия, глобалната пандемична обстановка, галопиращата публична и фирмена задлъжнялост по света, финансовите рискове и техните различни проявления силно се изострят. Ето защо темата на дисертационния труд, който си поставя за основна цел „да се анализират теориите и практиките за управлението на риска, като се разкрият условията и някои от механизмите за подобряване управлението на риска във финансовата дейност и да се проследят тенденциите, представени в една по-цялостна концепция“ е особено актуална.

4. Познаване на проблема

Докторантката е много добре запозната с проблематиката на дисертационния труд. За това свидетелстват както професионалният ѝ опит, така и умелото използване на литературните източници и направените публикации по темата.

5. Методика на изследването

В методологичен план разработката се основава на общоприети методи на изследване като анализ и синтез, аналогия, сравнение, абстракция, индукция и дедукция. Въз основа на кабинетно проучване са изследвани голям брой литературни източници на български и чуждестранни автори по въпросите на управлението на финансовия риск. В своята цялост, избраната методика на изследване е релевантна и позволява да се постигне поставената цел.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд „Управление на риска при финансови активи“ е с обем 187 страници и съдържа въведение, изложение, заключение и използвана литература. Изложението е структурирано в 4 относително хомогенни глави. Използвани са общо 160 литературни и интернет източници на руски, български и английски език.

Първата глава е теоретико-концептуална и в нея се операционализира понятието риск, неговата типология, разглеждат се способите за оценка и управление на финансовия риск. Втората глава анализира функциите и особености на управлението и прогнозирането на финансовите активи. Третата глава се фокусира върху функциите и инструментите на финансовите пазари. В четвъртата глава са направени основните научно-приложни приноси. Изведена е методика за организация на подготовка, оценка и управление на различните проявления на финансовия риск в кредитните институции. Предложен е практически подход за формиране на портфейл от финансови активи при рационално съчетаване на риск и доходност.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Авторът извежда 6 научни приноси, които като цяло правилно отразяват постигнатите резултати и съм съгласен с формулировката им.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Отчетени са три самостоятелни публикации по дисертационния труд (2 доклада от международна научна конференция и 1 статия), които отговарят на изискванията като брой и съдържание. Всички имат пряко отношение с темата на дисертацията.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

От представената справка за минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика е видно, че те са изпълнени.

10. Автореферат

Авторефератът е оформен според изискванията и в голяма степен отразява основните елементи от дисертационния труд.

11. Критични забележки, въпроси и препоръки

Към дисертационния труд, както към всяка разработка, биха могли да бъдат отправени и някои критични бележки. На първо място, основната теза на дисертационния труд не е сполучливо формулирана. Не става ясно кое основно твърдение се доказва с научната

разработка. На следващо място, в стремежа си за всеобхватност докторантката на места изпада в ненужно описателен стил, представяйки детайлно общоизвестни постановки. В същото време остават незасегнати дискуссионни въпроси, свързани например с ролята на публичното регулиране за ограничаване на финансовия риск. Би следвало в бъдещата си работа докторантката да приложи предложената методика за определяне на вътрешния кредитен риск за конкретен реален финансов емитент на дългови активи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертацията съдържа научни и приложни резултати, които представляват важен принос за науката и отговарят на всички изисквания съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагането му. Предоставените дисертационни и методологични резултати съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висше училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че Мария Филиповска-Димитрова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3. 8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на Мария Филиповска-Димитрова в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика; докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

01.09.2021

Рецензент: доц. д-р Паскал Желев